

Tauw

Borgingsdocument Natuur

Strandsuppletie Noord-Beveland

Versie	Datum	Wijziging
V01 eerste concept	14-02-2020	n.v.t.
V02 eind concept	24-04-2020	Aanpassingen uit review door RWS
V03 eind concept	28-08-2020	Aanpassingen m.b.t. beheer en onderhoud en gedragscode
V04 eind concept	26-11-2020	Aanpassingen m.b.t. nieuwe vaarroute en zandwingebied
V05 eind concept	04-03-2021	Aanpassingen m.b.t. korrelgrootte zandwin- en suppletiegebied

Verantwoording

Titel	Borgingsdocument Natuur Strandsuppletie
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Wendy Liefting
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Projectnummer	1267308
Aantal pagina's	19
Datum	4 maart 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Voorgenomen activiteiten	5
2.1	Locatie.....	5
2.2	Activiteiten.....	6
2.3	Suppletieprogramma: noodzaak suppletie.....	7
2.3.1	Algemeen.....	7
2.3.2	Noodzaak strandsuppletie.....	7
3	Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000	8
3.1	Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming	8
3.2	Relevante Natura 2000-gebieden	8
3.3	Zorgplicht: toetsing aan voorwaarden beheerplan	9
3.3.1	Zeehonden	12
3.3.2	Toetsing voorwaarden aanleghoogte en kalkarme duinen	12
3.3.3	Steenloper.....	12
3.3.4	Conclusie zorgplicht.....	13
4	Wnb Soortenbescherming	14
4.1	Werkwijze Wnb Soortenbescherming	14
4.2	Toetsing Wnb Soortenbescherming.....	15
4.3	Conclusies Wnb Soortenbescherming	16
5	Conclusies	17
5.1	Gebiedsbescherming	17
5.2	Soortenbescherming	17
6	Literatuur	18
Bijlage 1	Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer	19

1 Inleiding

De kust van Onrustpolder te Noord-Beveland staat bloot aan structurele erosie. De kustlijn dient gehandhaafd te blijven om behoud van de achterliggende functies te verzekeren. Voor deze locatie wordt daarom in **2021-2022** een **strandsuppletie** uitgevoerd. Als basis voor de beoordeling is het concept indicatief technisch ontwerp gebruikt (versie 1, d.d. 11 oktober 2019). In hoofdstuk 2 worden het ontwerp en de noodzaak van de suppletie nader toegelicht. Dit ontwerp is getoetst aan de verschillende onderdelen van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Toetsing aan de Wnb onderdeel Gebiedsbescherming

In hoofdstuk 3 staat de toetsing aan de Wnb onderdeel Gebiedsbescherming, oftewel de toetsing aan de Natura 2000-gebieden. Het uitvoeren van de suppleties is regulier beheer en onderhoud¹, wat niet wordt gezien als een plan of project in de zin van de Habitatrichtlijn. Nu enkel voor plannen of projecten een vergunningplicht bestaat, is er voor het uitvoeren van de suppleties geen vergunning nodig in het kader van de Wnb gebiedsbescherming. Hoewel er geen sprake is van een N2000-vergunningplicht geldt wel de algemene zorgplicht van artikel 1.11 Wnb. Door het volgen van de voorwaarden in de Natura 2000 beheerplannen wordt invulling gegeven aan deze zorgplicht. In hoofdstuk 3 wordt daarom de suppletie getoetst aan de voorwaarden uit de Natura 2000-beheerplannen. In het kader van de Wnb zijn ook gebieden aangewezen waarvoor een Toegangsbeperkend Besluit (TBB) geldt, dit zijn gebieden waar restricties/voorwaarden gelden voor varen en/of bodemberoerende activiteiten. Deze restricties/voorwaarden gelden ook voor activiteiten die onder beheer en onderhoud vallen zoals de suppleties. In hoofdstuk 3 wordt daarom ook aan de TBB's getoetst.

Toetsing aan Wnb onderdeel Soortenbescherming

In hoofdstuk 4 staat de toetsing aan de Wnb onderdeel Soortenbescherming. Dit betreft de bescherming van (individuele) soorten (voorheen Flora- en faunawet). Hiervoor heeft RWS een gedragscode opgesteld waardoor, onder voorwaarden, zonder ontheffing kan worden gewerkt. De Gedragscode soortenbescherming van Rijkswaterstaat is van toepassing op de uitvoering van de suppleties omdat het gaat om beheer en onderhoud. Voor zover er wordt gewerkt conform de gedragscode hoeft er geen ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het onderdeel soortenbescherming.

Voorwaarden

In hoofdstuk 5 staan de conclusies van de toetsingen samengevat. Alle toetsingen tezamen leiden tot een pakket aan voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen. Deze uitvoeringsvoorwaarden dienen in het ecologisch werkprotocol van de aannemer te worden verwerkt en staan in bijlage 1 opgenomen.

---

¹ RWS-handreiking Beheer en Onderhoud (24-3-2020) en de Handreiking beheer en onderhoud van LNV.

2 Voorgenomen activiteiten

2.1 Locatie

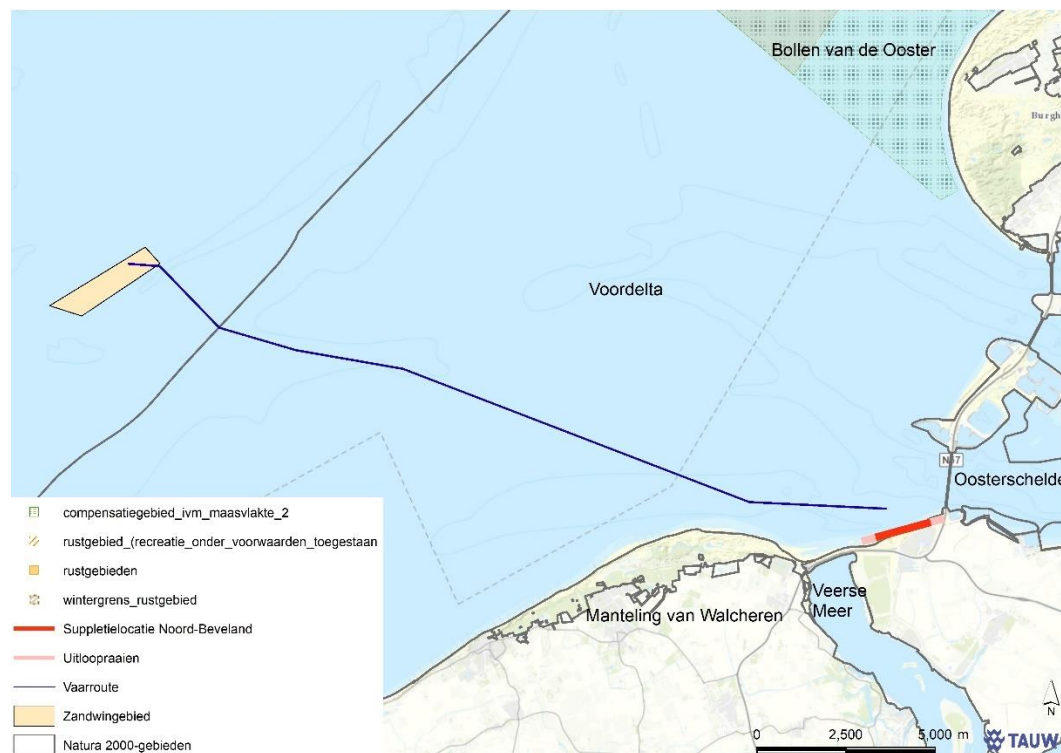
In figuur 2.1 zijn het zandwingsgebied (S8D1), de vaarroutes en de suppletie locatie weergegeven t.o.v. de Natura 2000-gebieden. Hieruit blijkt dat de suppletie locatie en delen van de transportroutes binnen het Natura 2000-gebied Voordelta liggen. Het beoogde zandwingsgebied ligt buiten de Natura 2000-begrenzing. De vaarroutes zijn indicatief, de werkelijke routes zijn afhankelijk van het aantal aankoppelpunten dat de aannemer gaat hanteren. De vaarroute zal de kortste bevaarbare route volgen tussen deze aankoppelpunten en het zandwingsgebied.

Op de kaart staan tevens de gebieden aangegeven waar een Toegang Beperkend Besluit (TBB) geldt. De volgende TBB zones zijn relevant voor de activiteit:

Voordelta

- Winterrustgebied Bollen van het Nieuwe zand
- Jaarrond rustgebied Bollen van het Nieuwe zand, alleen voor bodemberoering

De activiteiten vinden plaats buiten de TBB zones op een dusdanige afstand (meer dan 10 kilometer) dat er met zekerheid geen sprake zal zijn van verstoring in het rustgebied als gevolg van de activiteit. De rustgebieden in de Voordelta zijn dus niet relevant voor de betreffende suppletie en blijven verder buiten beschouwing

Figuur 2.1 Ligging zandwingsgebied en (indicatieve) vaarroutes, en het suppletiegebied, Natura 2000 begrenzing en indien van toepassing TBB gebieden

2.2 Activiteiten

Het ontwerp is vastgelegd in de Nota 'Concept indicatief ontwerp strandsuppletie Noord Beveland 2021-2022'. De eigenschappen en ontwerpparameters zijn samengevat in tabel 2.1.

Robuuste toetsing

De situatie op het moment van het opstellen van het concept indicatief ontwerp kan afwijken van de situatie op het moment van suppleren. Er is daarom een maximum variant (inclusief uitloopraaien) bepaald. De volumes en raaivakken van de maximum variant zijn in tabel 2.1 toegevoegd. De maximum variant wordt als uitgangspunt aangehouden in deze toetsing. In de praktijk zal meestal in een kleiner areaal met kleinere volumes worden gesuppleerd. Voor de uitvoering wordt een definitief ontwerp vastgesteld, deze valt binnen de kaders de getoetste maximum variant.

Getoetste activiteiten

De toetsing betreft alle activiteiten die horen bij de suppletie. Dit betreft activiteiten horende bij het zandwinnen, transporteren en het suppleren. Het zand wordt per schip getransporteerd. Vanwege ondiepe kustzones is de suppletielocatie soms moeilijk bereikbaar, het is dan noodzakelijk een geleidegeul te baggeren of door een brekerbank te graven. Voor de suppletie Noord Beveland Onrustpolder wordt het graven van een geleidegeul of het doorgraven van een brekerbank niet voorzien, deze activiteit wordt daarom niet getoetst. Strandsuppleties worden aangebracht op het droge en deels natte deel van het strand. De mobilisatie en demobilisatie van het materieel (aanleg zinkerleiding en begin persleiding, materieel aanvoeren) duurt meestal enkele dagen, waarbij over zee met schepen of over land met (vracht)wagens materieel wordt aangevoerd op de beginlocatie van de suppletie (daar is vaak ook een tijdelijk depot voor de pijpen). Wanneer het suppletiezand over grotere afstand door de persleiding getransporteerd moet worden, wordt middels een boosterstation de druk op de leiding voldoende hoog gehouden. Aansluitend wordt het zand geëgaliseerd en verdeeld door shovels over het strand en worden de persleidingen verlegd.

Tabel 2.1 Eigenschappen van de suppletie

Eigenschap	Waarde
Naam	2223_NoordBeveland_S2023
Locatie	Onrustpolder
Natura 2000-beheerplan	Voordelta
Type suppletie	Strandsuppletie
Scope volume suppletie	300.000 m ³
Max. volume suppletie	500.000 m ³
Raaivakken	1,60-3,20
Uitloop raaivakken	1,20-3,60
Uitvoeringsperiode	2021-2022
Toetsjaar	2019
Indicatieve aanlegdiepte	Boven LAT grens
Indicatieve aanleghoogte	+ 3.5 m NAP in raai 160 + 4 m NAP in raai 180 t/m 280 +2.5 m NAP in raai 300 + 3 m NAP in raai 320
Helling	Helling boven laag water niveau ca. 1:20

2.3 Suppletieprogramma: noodzaak suppletie

2.3.1 Algemeen

De zandsuppleties die vanuit het suppletieprogramma Kustlijnzorg worden uitgevoerd, hebben tot doel de structurele kustachteruitgang tegen te gaan. De basiskustlijn mag bij maximaal 10% van de kustraaien overschreden zijn. Een suppletie wordt opgenomen in het meerjarig suppletieprogramma als:

- Er sprake is van structurele erosie
- Op basis van de jaarlijkse kustlijnberekening wordt verwacht dat vóór 1 januari 2025 in één of meerdere raaien de basiskustlijn overschreden raakt, en
- Bestrijding van erosie van belang is voor het behoud van de aanwezige functies zoals waterveiligheid, recreatie en natuur

Het meerjarig suppletieprogramma 2020-2023 is vastgelegd in de toelichting 'Onderbouwing actualisatie suppletieprogramma 2020-2023'.

2.3.2 Noodzaak strandsuppletie

Op Noord-Beveland wordt gemiddeld elke 4 tot 5 jaar een strandsuppletie uitgevoerd. Het zand dat door (golf-gedreven) erosie in beweging komt verplaatst zich van het strand naar de geul die voor de kust aanwezig is. Het zand kan niet meer vanzelf vanuit de geul terug op het strand terecht komen. Volgens de kustlijnbeoordeling van 1 januari 2020 raakt de BKL op Noord-Beveland in een aantal raaien overschreden tussen 2021 en 2025. Een herhaling van de in 2018 uitgevoerde strandsuppletie wordt voorgesteld in 2021-2022 om de overschrijding van de BKL te compenseren.

3 Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000

3.1 Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming

Voor de relevante Natura 2000-gebieden is in het beheerplan een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen, mits de suppletie wordt uitgevoerd conform de gestelde voorwaarden.

De Natura 2000 beheerplannen zijn vastgesteld onder de toen geldende wetgeving. Inmiddels heeft de Spoedwet aanpak stikstof (2019) voor een relevante wijziging gezorgd. De wijziging betreft het vervallen van het onderscheid tussen “projecten” en “andere handelingen”. Hierdoor bestaat er enkel een vergunningplicht voor het realiseren van een plan of project met mogelijk significante effecten. Het uitvoeren van de suppleties is regulier beheer en onderhoud² wat niet wordt gezien als een plan of project in de zin van de Habitatrichtlijn. Hierdoor is er voor de uitvoering van de suppleties geen vergunningplicht in het kader van de Wnb gebiedsbescherming. Hoewel hierdoor geen sprake is van een N2000-vergunningplicht geldt wel de zorgplicht van artikel 1.11 Wnb. Door het volgen van de voorwaarden uit de Natura 2000 beheerplannen wordt invulling gegeven aan deze zorgplicht. In dit hoofdstuk wordt daarom de suppletie getoetst aan de voorwaarden uit de Natura 2000-beheerplannen.

In het kader van de Wnb zijn ook gebieden aangewezen waarvoor een Toegangsbeperkend Besluit (TBB) geldt, dit zijn gebieden waar restricties/voorwaarden gelden voor varen en/of bodemberoerende activiteiten. Deze restricties/voorwaarden gelden ook voor activiteiten die onder beheer en onderhoud vallen zoals de suppleties. In dit hoofdstuk wordt daarom ook aan de TBB's getoetst.

3.2 Relevante Natura 2000-gebieden

De activiteiten vinden plaats in en nabij het Natura 2000-gebied Voordelta (zie figuur 2.1). Het Natura 2000-gebied Voordelta is het gebied voor de kust van Zeeland en de Zuid-Hollandse eilanden. Het is het geheel van de ondiepe zee, de droogvallende zandplanten, de slikken en de stranden. De stranden behoren tot aan de duinvoet ook tot de Voordelta. De duinvoetgrens is dynamisch: bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

Effecten op andere Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Alleen het Natura 2000-gebied Voordelta is daarom relevant.

---

² RWS-handreiking Beheer en Onderhoud (24-3-2020) en de Handreiking beheer en onderhoud van LNV.

3.3 Zorgplicht: toetsing aan voorwaarden beheerplan

In de volgende tabel wordt de suppletie getoetst aan de zorgplicht middels de voorwaarden uit het beheerplan. De toetsing kent twee uitkomsten, die met de volgende kleuren zijn aangeduid:

groen	Deze voorwaarde is niet van toepassing of de voorwaarde is wel van toepassing maar leidt niet tot maatregelen voor de uitvoering; aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
oranje	Deze voorwaarde is van toepassing en leidt tot maatregelen voor de uitvoering. Dankzij de maatregelen wordt aan de voorwaarde voldaan. De maatregelen worden opgenomen in ecologisch werkprotocol van de aannemer.

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
-------------------------------------	----------	------------------------

Zandwinning

Minimaal 900 meter afstand van Natura 2000-gebied	Het zandwinkvak is circa 1.900 meter buiten het Natura 2000-gebied Voordelta gelegen.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
---	---	--

Zandtransport

Buiten de winterrustgebieden blijven (in ieder geval geen toegang in de periode 15 december – 1 april en op ruime afstand >1500m, of zoveel als minimaal haalbaar met betrekking tot suppletielocatie) van de rustgebieden varen om effecten in de randzone van het rustgebied te minimaliseren.	De winterrustgebieden zijn op meer dan 10 kilometer afstand gelegen van het zandwinkvak, vaarroute en suppletielocatie.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Minimaal 1200 m afstand van vaste rustgebieden voor	De vaste rustgebieden voor zeehonden zijn op meer dan 10	Geen uitvoeringsvoorwaarden.

Kenmerk

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
zeehonden (zandplaten bij Middelplaat, Bollen van de Ooster en Hinderplaat). Wanneer dit niet mogelijk is, omdat binnen dit gebied een suppletie plaats moet vinden, dient in ieder geval versterking van pups te worden voorkomen (zie onder)	kilometer afstand gelegen van het zandwink, vaarroute en suppletielocatie. Zie paragraaf 3.3.2	Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (dec-feb) van de grijze zeehond	De vaste rustgebieden voor zeehonden zijn op meer dan 10 kilometer afstand gelegen van het zandwink, vaarroute en suppletielocatie. Zie paragraaf 3.3.2	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (mei-juli) van de gewone zeehond	De vaste rustgebieden voor zeehonden zijn op meer dan 10 kilometer afstand gelegen van het zandwink, vaarroute en suppletielocatie. Zie paragraaf 3.3.2	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
Onderwatersuppletie		
Niet suppleren op belangrijke schelpenbanken. Met belangrijk wordt hier bedoeld dat in de directe omgeving geen vergelijkbare voedselbron aanwezig is, waardoor de desbetreffende schelpenbank van groot belang is als voedselbron. Informatie wordt via bestaande inventarisatiemetnetten verkregen.	Niet van toepassing voor strandsuppletie.	N.v.t.
Alternatief: bij aanwezigheid belangrijke schelpenbank niet suppleren ten tijde van broedval tweekleppigen (met name Spisula) (juni) tot na	Niet van toepassing voor strandsuppletie.	N.v.t.

Kenmerk

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
foerageerseizoen van de zwarte zee-eend (maart)		
Strandsuppletie		
Niet suppleren gedurende de broedperiode (apr/aug) op bekende broedlocaties van strandplevier bij embryonale duinen.	Binnen de 500 m afstand zijn broedgevallen uit te sluiten door de recreatiedruk. Bekende broedlocaties zoals genoemd in het beheerplan liggen buiten de invloedssfeer van de suppletie.	Niet van toepassing.
Alternatief: minimaal 350m afstand houden tot broedlocaties van strandplevier (is inclusief veiligheidsmarge van 150m).	Niet van toepassing, blijkt uit voorgaande.	
Bij gevoelige duingebieden aanleg hoogte van de suppletie beperken tot maximaal +3 m NAP (ten opzichte van aanleg suppletie tot +4 a 5 NAP).	De suppletie is niet hoger dan 4 m +NAP. Er wordt aan de voorwaarde voldaan. Zie ook paragraaf 3.3.3	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij strandsuppleties komt zo veel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletie locatie.	Het zandwink is onderzocht op Korrelgrootte. Bij het vergelijken van de korrelgrootte van win- en suppletiegebied is de mediane korrelgrootte (D50) als indicator gebruikt. Als basis voor de vergelijking tussen zandwin- en suppletiegebied is daarnaast gebruik gemaakt van beschikbare (literatuur)waarden van korrelgrootte in de suppletiegebieden (Coumou, 2021). Op basis daarvan is duidelijk geworden dat het zandwink geschikt is voor deze suppletie. Via de	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.

Kenmerk

Voorwaarden beheerplan Voordelta	Toetsing	Uitvoeringsvoorwaarden
Onderzoek naar aanwezigheid foerageergebieden van steenloper en effecten van suppleties op foerageergebieden.	aanbesteding is geborgd dat de aannemer dit vak inzet voor de zandwinning. Er is geschikt foerageergebied voor steenloper aanwezig. Effecten zijn echter uitgesloten. Zie paragraaf 3.3.4	Niet van toepassing

3.3.1 Zeehonden

De volgende beheerplan voorwaarden moeten worden getoetst.

Beheerplan voorwaarden
Minimaal 1200 m afstand van vaste rustgebieden voor zeehonden (zandplaten bij Middelpmaat, Bollen van de Ooster en Hindermaat). Wanneer dit niet mogelijk is, omdat binnen dit gebied een suppletie plaats moet vinden, dient in ieder geval verstoring van pups te worden voorkomen (zie onder)
Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (dec-feb) van de grijze zeehond
Bij aanwezigheid van pups niet in de directe nabijheid (>1200m) varen in de zoogperiode (mei-juli) van de gewone zeehond

Voor de aannemer geldt dat in het TBB gebied Bollen van de Ooster niet wordt gevaren. Gelet op de ligging van de vaarroute en de activiteiten worden rustende zeehonden (met pups) niet verstoord. De activiteiten vinden namelijk plaats op meer dan 10 km van de rustgebieden (zie paragraaf 2.1). De afstand tot zandplaten met pups bedraagt daarom met zekerheid meer dan 1200 meter. Hierdoor wordt aan de voorgenoemde beheerplanvoorwaarden, en daarmee aan de zorgplicht, voldaan. Aanvullende maatregelen zijn niet nodig.

3.3.2 Toetsing voorwaarden aanleghoogte en kalkarme duinen

De aanleghoogte is tot +4m NAP. De afstand tot kalkarme habitattypen in de omgeving is meer dan een kilometer en ligt ten westen van het plangebied (op basis van de maximale uitloopraai). Negatieve effecten op kalkarme duinen door inwaai van kalkrijk zand zijn uitgesloten.

3.3.3 Steenloper

De stenen bekleding van de N57 bij het Veerse Meer voorziet in geschikt foerageergebied voor steenlopers. Dit is aan de zuidzijde van de weg, waar niet gesuppleerd zal worden. De soort wordt slechts incidenteel nabij de suppletielocatie waargenomen. Tenslotte ligt in het plangebied slechts een klein deel van het totaal in de omgeving aanwezige geschikte foerageergebieden. Een negatief effect op de steenloper is daarom uitgesloten. Maatregelen zijn niet nodig.

3.3.4 Conclusie zorgplicht

Aan alle voorwaarden wordt voldaan en daarmee wordt ook aan de zorgplicht voldaan.

Maatregelen zijn niet noodzakelijk. Wanneer de wijze waarop de suppletie wordt uitgevoerd afwijkt van wat in de toets is beschreven, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden.

4 Wnb Soortenbescherming

4.1 Werkwijze Wnb Soortenbescherming

In artikel 3.31 Wet natuurbescherming is geregeld dat er een vrijstelling geldt van enkele verbodsbepalingen als gewerkt wordt conform een zogenaamde gedragscode. Werken volgens een gedragscode heeft als voordeel dat geen ontheffingsprocedure hoeft te worden doorlopen. Ten behoeve van de werkzaamheden van Rijkswaterstaat is een gedragscode vastgesteld en goedgekeurd op 29 september 2018 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Deze gedragscode is van toepassing op alle beschermde planten- en diersoorten en ziet toe op de volgende werkzaamheden:

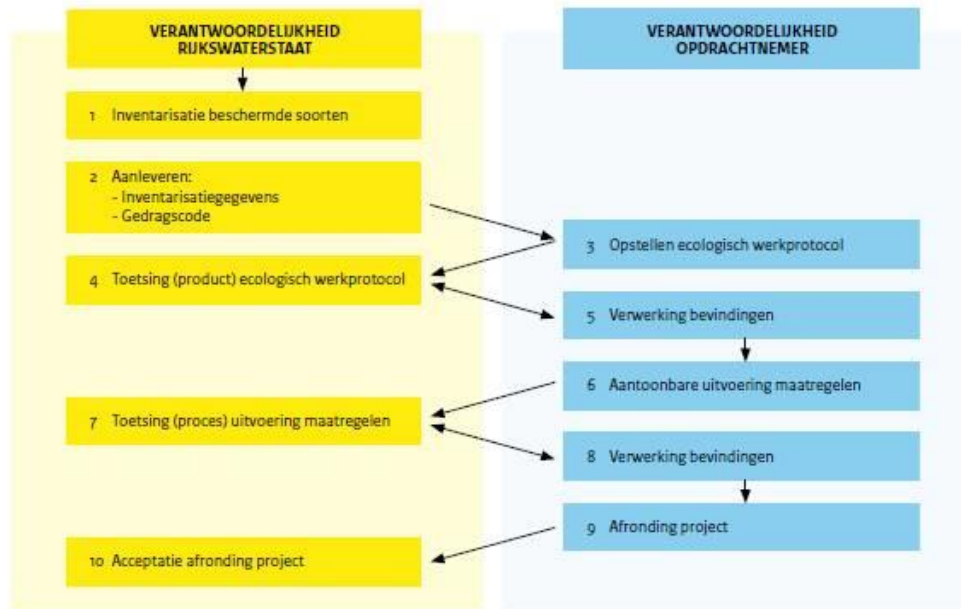
- bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, wegen, of in het kader van natuurbeheer;
- kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

De RWS-gedragscode is van toepassing op de uitvoering van de suppleties omdat de werkzaamheden beheer en onderhoud betreffen.

De eerste stap uit de Gedragscode is het inventariseren van mogelijk aanwezige beschermde soorten. In dit borgingsdocument is de aanwezigheid van beschermde soorten bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsdata
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van bovenstaande gegevens is getoetst of de beschermde soorten aanwezig zijn en welke maatregelen nodig zijn. Deze maatregelen worden in het werkprotocol van de aannemer uitgewerkt. In volgend schema staan de stappen en wie daarvoor verantwoordelijk is toegelicht. In dit borgingsdocument wordt stap 1 uitgevoerd het verzamelen van inventarisatiegegevens. Tevens worden mogelijke effecten geanalyseerd en aangegeven welke maatregelen nodig zijn. De aannemer werkt dit vervolgens uit in het ecologisch werkprotocol. Voor de daarop volgende stappen verwijzen we verder naar figuur 4.1, in de Gedragscode staat een toelichting op deze vervolgstappen, deze zijn voor dit borgingsdocument niet relevant.

Figuur 4.1 Verantwoordelijkheid per partij bij werken conform de Gedragscode van Rijkswaterstaat

4.2 Toetsing Wnb Soortenbescherming

Tabel 4.2 geeft aan welke beschermde soorten mogelijk binnen de invloedssfeer van de activiteiten aanwezig zijn.

Tabel 4.2 Beoordeling beschermde soorten op en nabij suppletielocatie

Soortgroep/soort	Mogelijke aanwezigheid en beoordeling
Planten	
Verschillende soorten in duinen	De suppletie beperkt zich tot het strand. Ook inwaai van zand in het duingebied waar beschermde soorten zoals bokkenorchis groeien is niet van toepassing gelet op de hoogte van de eerste duinenrij (>10meter) en gelet op afstand (meer dan 200 meter).
Zeezoogdieren	
Bruinvis	Bruinvis is beschermd onder artikel 3.5 waarvoor een verbod op aantasting van verblijfplaatsen geldt én op verstoring. Binnen de eerste drie kilometer uit de kust worden bruinvissen bijna overal gezien, met de grootste dichtheden in jan-mrt. Hoewel lokaal en tijdelijk verstoring kan optreden, zullen effecten op de bruinvis als gevolg van onderwatergeluid verwaarloosbaar klein zijn. Blijvende effecten zijn uitgesloten. Maatregelen zijn niet nodig.
Gewone zeehond en Grijs zeehond	Beide soorten zeehonden komen in (ruime) omgeving in de kustwateren voor. Deze soorten zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wnb. Voor deze soorten geldt daarom alleen een verbod op beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. Er geldt geen verbod op verstoring. De activiteiten vinden plaats op meer 1.500 m afstand van vaste rustplaatsen van zeehonden. Aantasting van verblijfplaatsen is daarom uitgesloten. Maatregelen zijn niet nodig.

Kenmerk

Soortgroep/soort	Mogelijke aanwezigheid en beoordeling
Grondgebonden zoogdieren	
Diverse soorten	Niet in de omgeving van de suppletielocaties. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vleermuizen	
Diverse soorten	Niet in de omgeving van de suppletielocaties. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vogels	
Diverse soorten	Gelet op de recreatiedruk worden er geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de activiteiten verwacht.
Amfibieën en reptielen	
Diverse soorten	Niet op en nabij strand. Wordt niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.
Vissen	
N.v..t.	Beschermde vissen ondervinden geen effect van de strandsuppletie.
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	
Diverse soorten	Niet op en nabij strand. Worden niet beïnvloed door suppletie en of vervoersbewegingen.

Zorgplicht

In artikel 1.11 van de wet is de zorgplicht opgenomen. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren en beschermde natuurgebieden. In gewone bewoordingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moeten dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden.

4.3 Conclusies Wnb Soortenbescherming

De conclusies ten aanzien van beschermde soorten is dat negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten. De algemene zorgplicht is wel van toepassing en moet in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden uitgewerkt.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Algemene zorgplicht (zie bijlage 1).

5 Conclusies

5.1 Gebiedsbescherming

Voor de activiteit gelden de voorwaarden uit het beheerplan Voordelta. Gelet op deze voorwaarden wordt aan de zorgplicht voldaan en zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

Wanneer het ontwerp, de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden.

5.2 Soortenbescherming

De conclusie ten aanzien van beschermde soorten is dat negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten. De algemene zorgplicht is wel van toepassing en moet in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden uitgewerkt.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer
Algemene zorgplicht

6 Literatuur

Arts, F.A., M.S.J. Hoekstein, S.J. Lilipaly, K.D. van Straalen, M. Sluijter & P.A. Wolf, 2018. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta in 2016/2017. Rapport RWS – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 18.13. DPMRapportnr 18-003. DPM, Vlissingen.

Coumou, L., 2021. Analyse korrelgrootte zandwin- en suppletiegebieden 2020-2021 deel 1: Breezand en Onrustpolder.

Leopold M.F. 1996. *Spisula subtruncata* als voedselbron voor zee-eenden in Nederland. BEON Report 96-2. Rijksinstituut voor Kust en Zee, Den Haag.

Lilipaly S.J., Arts F.A., Sluijter M. & Wolf P.A. 2018. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in november 2017 en januari 2018. Rapport RWS – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 18.24DPMRapportnr. 2018-05. Delta ProjectManagement, Vlissingen.

Rijkswaterstaat, 2016. Natura 2000 Voordelta Beheerplan 2015-2021.

Richardson WJ, Greene CR Jr, Malme C, & Thomson DH, 1995. *Marine Mammals and Noise*. San Diego: Academic Press.

Sweco, 2017. Winning suppletiezand Noordzee 2018 t/m 2027. Milieueffectrapportage. De Bilt, 18 december 2017.

Internet:

www.noordzeeloket.nl

www.informatiehuismarien.nl

Bijlage 1   Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer

Deze voorwaarden dienen opgenomen te worden in het ecologisch werkprotocol van de aannemer. In dit ecologische werkprotocol worden de voorwaarden nader uitgewerkt waarbij de Gedragscode van RWS gevolgd wordt. Voor de vervolgstappen verwijzen wij naar figuur 4.1 en de Gedragscode. Middels het nader uitgewerkte ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de zorgplicht geborgd.

De getoetste activiteiten staan in hoofdstuk 2 beschreven. Wanneer het ontwerp, de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

1. Uitwerking van de zorgplicht.

De zorgplicht houdt in dat één ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren beschermde natuurgebieden. In gewone bewoordingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moeten dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden. De aannemer geeft aan op welke wijze aan de zorgplicht invulling wordt gegeven.

2. Onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten.

Bij onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten wordt Rijkswaterstaat en het bevoegd gezag direct op de hoogte gebracht. De werkzaamheden worden pas hervat nadat de door een ter zake deskundige ecoloog noodzakelijk geachte beschermende maatregelen zijn getroffen. De maatregelen worden schriftelijk verantwoord en aan het bevoegd gezag gestuurd. De kans dat onverwacht beschermde soorten aanwezig zijn, is bij strandsuppleties zeer laag.